

عید غدیر / جشن ولایت

فہرست مطالب

اوصاف غدیر در روایات

در فرهنگ شیعه و روایات اهل بیت علیهم السلام، از عید غدیر با عظمت ویژه ای سخن به میان آمد و از آن با لقب ها و ویژگی های ممتازی نام برده شده است. برخی از آنان عبارتند از: روز خشنودی خدای رحمان، روز بسیار درود فرستادن بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله، روز دست یافتن به رحمت پروردگار، روز عبادت کردن، روز پذیرفته شدن اعمال شیعیان، روز تزکیه، روز ریزش گناه، روز رها کردن گناهان بزرگ، روز وانهادن نافرمانی ها، روز راندن شیطان و ناخرسند گشتن آن، روز مستجاب شدن دعاها، روز داد و ستد با خدا، روز خواستن افزونی ها، روز گشایش، روز لبخند زدن به چهره مؤمنان، روز مژده دادن، روز مهر ورزیدن، روز تبریک گفتن، روز خشنودی و رضایت، روز آراستن، روز پوشیدن لباس های شایسته و افکندن جامه های سیاه، روز پیشی گرفتن، روزی که کلمات صریح درباره خاصان و افراد ویژه اعلان شد، روز پیمان و روز عیان شدن رازها.

عید غدیر از نگاه امام علی علیه السلام

ویژگی های روز غدیر

امام رضا علیه السلام در روایتی می فرماید: «در روزگار امیرمؤمنان علی علیه السلام، یک سال روز جمعه با عید غدیر هم زمان گشت. آن حضرت بر فراز منبر رفت و خدا را چنان ستود که همانند آن شنیده نشده بود؛ ستایشی که کسی غیر از او درک نمی کرد. سپس به یارانش فرمود: «ای مؤمنان! امروز خداوند متعال، دو عید گران سنگ و بزرگ را به هم پیوسته است؛ دو عیدی که پایداری و استواری هر کدام از اینها به دیگری است تا پدیده زیبای خویش را پیش شما کامل کند. شما را به راه رشد آگاه سازد و به روشنایی هدایت کند. راه میانه اش را برای پیمودن شما هموار کند و بخشش گوارایش را برایتان بگستراند. بی تردید، امروز موقعیت عظیمی دارد. در این روز، گشایش رخ داده، نردبان [تکامل] برافراشته شده و دلیل ها آشکار گشته است. امروز، روز ظاهر شدن و پرده برداری از مقام پیراستگی [عصمت و امامت] است. روز کمال یافتن آیین و نمایان ساختن پیمان ها از دورویی ها و انکارهای آگاهانه است.»

وظایف مؤمنان در روز عید غدیر

امیرمؤمنان علی علیه السلام درباره وظایف مؤمنان در روز عید غدیر فرمود: «[در این روز] با گسترش دادن در هزینه و لوازم خانواده تان به سوی آنان بروید و به برادرانتان نیکی کنید. خدای را برای آنچه به شما بخشیده است، سپاس گوید. با هم باشید؛ که خداوند، جدایی و پراکندگی شما را سامان می بخشد. به یکدیگر نیکی کنید؛ که خداوند، الفت شما را پایدار می سازد. نعمت های خدا را به همدیگر هدیه دهید؛ که خداوند چندین برابر عیدهای پیشین و عیدهای آینده به شما پاداش می دهد؛ پاداشی که ویژه چنین روزی است. نیکی کردن در این روز، ثروت را ثمربخش می سازد و بر عمر می افزاید. هم دردی کردن و مهرورزی با یکدیگر در این روز، رحمت خداوندی را جلب می کند. آن اندازه که توان دارید از فضل خداوند برای برادران و

خانواده تان با بذل آنچه موجود است، آماده و فراهم سازید. لبخند و شادمانی را میان خویش و در برخوردهایتان آشکار سازید و ستایش و سپاس خداوند را بر آنچه به شما بخشیده است، نمایان کنید».

نیکی به دیگران

صاحب روز غدیر، امام علی علیه السلام درباره نیکی به دیگران در این عید فرمود: «[در این روز [با نیکی و خیر فراوان، از آرزومندان و آنان که به دست شما چشم دوخته اند، بازدید کنید و در خوردنی ها و آنچه در دست و در توان دارید، با ناتوانان همسانی داشته باشید. پاداش یک درهم [هزینه کردن در راه خدا] در این روز، برابر صد هزار درهم در روز دیگر است. هر کس بدون درخواست برادر مؤمنش از او دل جویی و کارگشایی کند و با اشتیاق به او نیکی رساند، چون کسی است که در این روز، روزه گرفته و شبش به نیایش پرداخته است. کسی که در شامگاه روز غدیر، به روزه داری افطاری دهد، مانند کسی است که یک میلیون نفر را غذا داده است».

عید غدیر از نگاه امام رضا علیه السلام

هدیه به یاران

طوسی، از یاران امام رضا علیه السلام نقل می کند: «در روز غدیر، شرف یاب محضر حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام شدم. گرد ایشان گروهی از یاران خاصشان حضور داشتند. حضرت با اینکه خوراک و پوشیدنی و هدایا و حتی انگشتری و کفش هایی برای خانواده های آنان فرستاده بود، ولی آنها را برای افطار نیز نگذاشت. امام احوال آنان و کسانی را که پیرامونشان بودند، سامان بخشید. ایشان در آن روز... پیوسته ارجمندی و پیشینه روز غدیر را یادآور می شدند. حضرت در بخشی از سخنان خود، خطبه امیرمؤمنان علی علیه السلام را در سالی که عید غدیر با روز جمعه هم زمان شده بود، بیان کرد».

فضیلت روز عید غدیر

ابی نصر بَزْطَی از یاران امام رضا علیه السلام می گوید: «خدمت آن حضرت بودم، درحالی که مجلس پر از جمعیت بود و با یکدیگر درباره غدیر گفت و گو می کردند. برخی از مردم این واقعه را منکر شدند. امام فرمود: پدرم از پدرش روایت کرد که: «روز غدیر در میان اهل آسمان مشهورتر است تا میان اهل زمین.» سپس فرمود: «ای ابی نصر! هر جا که هستی، در این روز نزد [قبر] امیرمؤمنان علی علیه السلام باش. به درستی که در این روز، خداوند گناه شصت سال از مؤمنان و مسلمانان زن و مرد را می آمرزد و از آتش دوزخ آزاد می کند، چند برابر آنچه در ماه رمضان و شب قدر و شب عید فطر آزاد کرده بود.» ایشان سپس ادامه داد: «اگر مردم ارزش این روز را می دانستند، هر آینه، فرشتگان در هر روز ده مرتبه با آنان مصافحه می کردند».

امام مهدی(عج) در خطبه غدیره

رسول خدا صلی الله علیه و آله در خطبه غدیر، درباره موضوع هایی همچون توحید، نبوت، ولایت امام علی علیه السلام و لقب امیرمؤمنان برای آن حضرت، فضیلت های اهل بیت علیهم السلام، فضیلت های ویژه امام علی علیه السلام، قرآن، نماز، زکات، حلال و حرام و بیعت سخن به میان آورد. ایشان در بخشی از خطبه خود با اشاره به امامان دوازده گانه، درباره امام مهدی موعود(عج) فرمود: «بدانید که آخرین امامان، مهدی قائم از ماست. اوست غالب بر آیین ها. اوست انتقام گیرنده از ستم کاران. اوست فاتح قلعه ها و منهدم کننده آنها. اوست پیروز بر هر قبیله ای از اهل شرک و هدایت کننده آنان. اوست یاری دهنده دین خدا. اوست که پیشینیان به او بشارت داده اند. اوست که به عنوان حجت باقی می ماند و بعد از او حجتی نیست».

نگاه به سادات

نگاه به سادات، دل را نورانی می کند. آنان فرزندان رسول خدا صلی الله علیه و آله و وابسته به آن حضرت هستند و درخشانی نور پیامبر از پیشانی شان نمایان است. امام رضا علیه السلام در مجلسی فرمود: «نگاه به فرزندان ما عبادت است.» یکی از حاضران پرسید: نگاه به امامان از نسل شما یا نگاه به همه فرزندان پیامبر خدا؟ امام فرمود: «نگاه به همه فرزندان پیامبر خدا صلی الله علیه و آله عبادت است؛ تا وقتی از سیره ایشان جدا نشوند و به گناهان آلوده نگردند».

کمال دین

سادات، جزو خانواده پیامبر و از نسل پاک او به شمار می روند. همان گونه که اهل بیت پیامبر جایگاه والایی نزد پروردگار دارند، مقام و شأن فرزندان آنان نیز در نگاه مردم با احترام و تکریم همراه است. بزرگداشت و احترام سادات از سوی مردم در همه زمان ها صورت می گیرد، ولی این امر در روز غدیر که زمان به ولایت و امامت رسیدن حضرت علی علیه السلام است، به فرهنگ خاصی در میان مردم تبدیل شده است. آنان با رفتن به خانه سادات و تبریک گفتن چنین روزی، احترام و اکرام خود را به ایشان آشکار می سازند. رسول خدا صلی الله علیه و آله در روایت های گوناگون، مردم را به گرمی داشت مقام سادات سفارش می کرد و ایشان می فرمود: «دوست داشتن اهل بیت من و فرزندانم، کمال دین است».

میراث ماندگار

ولایت اهل بیت پیامبر، ادامه دهنده راه نبوت است و در کنار قرآن که برنامه آسمانی رستگاری و سعادت انسان ها به شمار می آید، روشن کننده راه هدایت و تفسیرگری آیات الهی است. فرزندان نیکوکار آنان نیز به دلیل اینکه ادامه دهنده نسل پاک اهل بیت پیامبرند، شایسته احترام ویژه ای هستند. بزرگداشت سادات در عید غدیر به اوج خود می رسد و مردم با تبریک ولایت امام علی علیه السلام در این روز به سادات، در واقع، آنان را میراث ماندگار اهل بیت به شمار می آورند. رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: «من در روز قیامت، شفیع چهارتن هستم. آن که فرزندان و ذریه مرا گرمی دارد؛ آن که نیازهایشان را برآورد؛ آن که برای حل مشکلاتی که گرفتارشان ساخته است، بکوشد و آن که با دل و زبان، دوستشان بدارد».

تشبیه زیب

از آنجا که اهل بیت پیامبر به عنوان ارکان و ستون اسلام مطرح هستند، محبت و دوستی آنان نیز نزد خداوند پاداش فراوانی دارد و عذاب های دنیوی و اخروی را نیز از انسان ها دور می کند. محبت ورزیدن به اهل بیت، روح و جان انسان را پاک و آراسته می سازد و قلب او را به سوی خوبی ها می کشاند. دوستی با فرزندان و نسل پاک اهل بیت نیز از خوبی هاست. پیامبر در تشبیهی بسیار زیبا می فرماید: «برتری خاندان و اهل بیت و ذریه من، مانند برتری آب بر چیزهای دیگر است. با آب است که همه چیز باقی و زنده می ماند؛ چنان که خداوند فرمود: هر چیز زنده ای را از آب پدید آوردیم، آیا ایمان نمی آورید؟ با محبت اهل بیت و خاندان و ذریه من است که دین کامل می شود».

احترام همگانی

جایگاه اهل بیت و فرزندان پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در میان مسلمانان بی همتاست و هیچ خانواده و خاندانی چنین بزرگی، پاکی، احترام، ارزش و فضیلت را ندارد. آنها سروران، پیشوایان و ستون های جامعه اسلامی اند. مسلمانان در هر دیاری به آنان چشم دارند و علم و ادب و سیادت را از آنان می گیرند. به یقین، در اسلام و شاید پیش از آن حتی در تیره های دوازده گانه بنی اسرائیل، خاندانی با این گسترش، عظمت و احترام از نظر کمی و کیفی

پیشینه وجود نداشته است. اکنون سادات در کشورهای بسیاری زندگی می کنند و از احترام و شکوه برخوردارند. مراکش، اندونزی، یمن، عراق، مصر، سودان، افغانستان، ترکیه، شبه قاره هند و ایران از آن شمارند.

فرهنگ زیب

عید غدیر از اعیاد ویژه اسلامی است که مسلمانان سراسر جهان آن را با شکوه و عظمت هر چه بیشتر در مقایسه با اعیاد دیگر جشن می گیرند. سنت و فرهنگ زیبای تبریک به سادات و رفتن به منزل و دیدار آنان، نمونه بارز بزرگی شأن و مقام والای اهل بیت پیامبر است. مسلمانان با تبریک این روز به سادات، شروع ولایت و امامت علی علیه السلام را جشن می گیرند و آنان را فرزندان و ادامه دهنده نسل پاک ایشان معرفی می کنند. آنها با احترام و بزرگداشت به سادات در همه زمان ها به ویژه در این روز، محبت قلبی خود را به اهل بیت ابراز می دارند و با این کار اطاعت خود را از سخنان آنان مبنی بر احترام فرزندان پیامبر نشان می دهند.